

Returning to Gan Eden: In Search of the Torah's Genetic Code

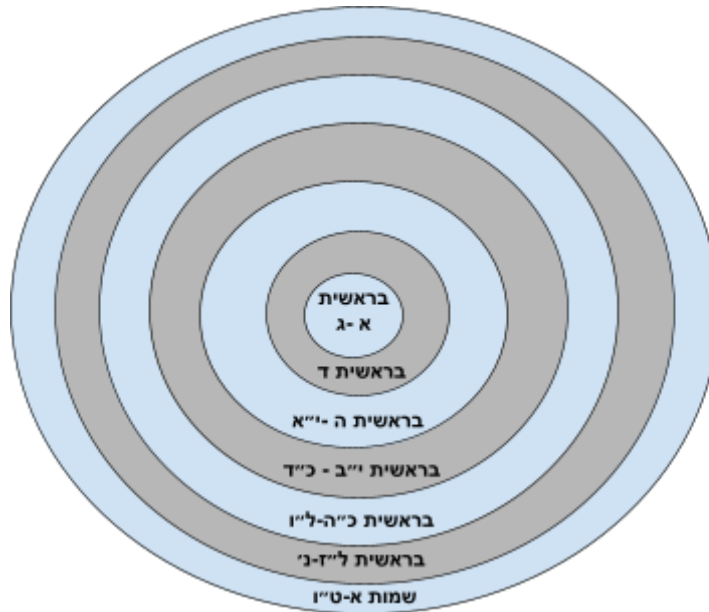
Dovi Nadel - Contact: Dnadel@sarhighschool.org

Two models of looking at the Torah...

Linear Model

ויקרא א'-כ"ט	שמות כ"א - מ'	שמות ט"ז - כ	שמות א-ט"ו	בראשית ל"ז - מ'	בראשית כ"ה - ל"ו	בראשית יב-כ"ד	ברשאת יא	בראשית ה-י	ברשאת ד	בראשית ב-ג	בראשת א
-----------------	------------------	-----------------	---------------	--------------------	---------------------	------------------	-------------	---------------	------------	---------------	------------

Concentric Model

Rabbi Jonathan Sacks - Faith Lecture 3 - Creation:Where Did We Come From - February 2021

“Indeed, the human genome strikes me – and in what I am going to say now and for the next twenty minutes I speak as a complete amateur because I am not a scientist – but the human genome does seem to me to be one of the rare scientific discoveries that is poetical and even mystical. The Kabbalists actually maintained that everything that exists is the result of tzerufim, of different permutations of the letters of an alphabet. It now turns out that this is not a metaphor at all. It is actually literally true. That the DNA string of those characters is all a series of letters, – A, C, G, and T – which, as it were, extend to perform this huge chunk of language which is the DNA. It also turns out, as I am sure you know, again with real mystical underpinnings, that all life, every single life form known to mankind, from human beings to the simplest and most primitive microbe, all come from a single source. There is only one source of life from which all other life forms have diverged. What is equally powerful – and what Matt Ridley makes clear at the very beginning of his book “Genome” – is that all life is exactly as the Bible said, a matter of language, of instructions, of letters and words. We suddenly realize the deep resonance of the biblical idea: “And God spoke and there was.”

פרשת המבול

פסוקים מפרשת נח	פסוקים ממעשה בראשית וגן עדן (א-ג)
וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִעֲצָבוֹן יָדִינוּ מִן־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרְרָה ה' (ה:כ"ט)	אָרוּרָה הָאָדָמָה בְּעִבוּרָהּ בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ: (ג:ז)
וַיֵּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹקִים אֶת־בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכָּל אֲשֶׁר בְּחָרוּ: (ו:ב)	וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹקִים לֹא־טוֹב הָיִיתָ הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לוֹ עֵצָר כְּנֶגְדְּדָוָד: (ב:יח)
וַיֹּאמֶר ה' לֹא־יִדּוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעַלֵּם בְּשִׁגְמוֹ הוּא בֶּשֶׂר וְהָיוּ יָמָיו מִצְדָּה וְעֲשָׂרִים שָׁנָה (ו:ג)	וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הִפְעַם עֵצָם מִעֲצָמֵי וּבֶשֶׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לִקְהָה־זֹּאת: (ב:כג)
וַיֵּרָא ה' כִּי רַבָּה רַעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֹצֵר מִחֲשָׁבֹת לְבוֹ רַק רַע כָּל־הַיּוֹם: (ו:ה)	וַיִּצְמַח ה' אֱלֹקִים מִן־הָאָדָמָה כָּל־עֵץ נֹחַמֵד לְמִרְאֵה וְטוֹב לְמֹאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָגֵן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע: (ב:ט)
וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹקִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס (ו:יא)	וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹקִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹקִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ וּכְבֹשֶׁהָ וּרְדוּ בָדָגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה הַרְמִשָּׁת עַל־הָאָרֶץ: (א:כח)
וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בֶּשֶׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ: (ו:י"ב)	וַיִּגְרַשׁ אֶת־הָאָדָם וַיִּשְׁפֹּן מִקֶּדֶם לְגֵן־עֵדֶן אֶת־הַכְּרִבִּים וְאֶת־לֶהֱט הַחֲרֹב הַמֵּתֵהֶפֶכֶת לְשֹׁמֵר אֶת־דַּרְכָּהּ עַץ הַחַיִּים: (ג:כד)
וַאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמַּבּוּל מִיָּם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחֵת כָּל־בֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יָגוּעַ (ו:י"ז)	וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ הַיָּם וְיִהְיֶה מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לַמַּיִם: וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת־הַרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַיָּם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרִקִּיעַ וּבֵין הַיָּם אֲשֶׁר מֵעַל לְרִקִּיעַ וַיְהִי־כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לְרִקִּיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי: (פ) וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יִקְוּ הַיָּם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מְקוֹם אֶחָד וַתִּרְאֶה הַיַּבְשָׁה וַיְהִי־כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹקִים לַיַּבְשָׁה אָרֶץ וּלְמִקְוֵה הַיָּם קָרָא יָמִים וַיֵּרָא אֱלֹקִים כִּי־טוֹב: (א:י"ו)
וּמִכָּל־חַיֵּי מִכָּל־בֶּשֶׂר שָׁנִים מִכָּל תְּבִיאָה אֶל־הַתְּבָה לִהְיוֹת אִתָּךְ זָכָר וּנְקֵבָה יְהִיוּ: כַּמִּהְעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכָּל רֶמֶשׂ הָאָדָמָה לְמִינֵהוּ שָׁנִים מִכָּל יְבִאוּ אֵלֶיךָ לְהַחְיֹת: (ו:ט"ז)	וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת־חַיֵּי הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֶת־כָּל־רֶמֶשׂ הָאָדָמָה לְמִינָהּ וַיֵּרָא אֱלֹקִים כִּי־טוֹב: (א:כ"ה)
וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וַיְמִי הַמַּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ: (ז:י)	וַיְכַל אֱלֹקִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בְּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת: (פ) (ב:ב-ג)
וַהֲבִאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־בֶּשֶׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹקִים וַיִּסְגֵּר ה' בְּעֵדוֹ: (ז:ט"ו)	וַיִּפֹּל ה' אֱלֹקִים תְּרַדְמָה עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלַעְתָּיו וַיִּסְגֵּר בֶּשֶׂר תַּחַתְנָהּ:
וַיִּשְׁלַח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאֹתוֹ לִרְאוֹת הַקְּלוּי הַיָּם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה: (ח:ח)	וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹקִים מִגֵּן־עֵדֶן לְעַבְדֵי אֶת־הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם: (ג:כג)

וְיָרָא אֱלֹקִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָיָה־טוֹב מֵאֲד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי: (א:לא)	וְהַיּוֹם גָּבְרוּ מֵאֲד מֵאֲד עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ כָּל־הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם: (ז:י"ט)
וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹקִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שַׁבַּת מְכַל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת: (ב:א-ג)	עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זָרַע וְקָצִיר וְקָר וְחָם וְקִיץ וְחֹרֶף וַיּוֹם וַלִּילָה לֹא יִשְׁבֹּתוּ: (ח:כ"ב)
וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹקִים וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ וּכְבֹּשׁוּהָ וּרְדוּ בְּדֹגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה הַרְמֵשֶׁת עַל־הָאָרֶץ: (א:כח)	וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים אֶת־נַח וְאֶת־בְּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ: (ט:א)
וַיְבָרָא אֱלֹקִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם אֱלֹקִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וְנִקְבָּה בָּרָא אֹתָם: (א:כ"ז)	שִׁפְף דָּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ כִּי בְּצַלְם אֱלֹקִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם: (ט:ו)
וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹקִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאֹד מִמֶּנּוּ לְדַעַת טוֹב וָרָע וְעַתָּה פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מִעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וַחֲיִי לְעֹלָם: (ג:כב)	וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינִיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם:

נח אחר המבול

נח אחר המבול	גן עדן
וַיַּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיֹּטַע כָּרְם	וַיֹּטַע ה' אֱלֹקִים גֶּן־בְּעֵדֵן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר: (ב:ח)
וַיִּשֶׁת מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלָה	וַיִּצְמַח ה' אֱלֹקִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֹחֵמֵד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֵאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע: (ב:ט)
וַיִּשֶׁת מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלָה	וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאָוֶה־הוּא לְעֵינֵיהֶם וַתִּקְחֵם הָעֵץ וַתִּשְׁכַּל וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּה וַיֹּאכְלוּ: (ג:ו)
וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיַּיִנו וַיִּדַע אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה־לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן	וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי עִירְמָם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עַל־הַ תְּאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת: (ג:ז)
וַיָּרָא חָם אָבִי כְנַעַן אֶת עֲרוֹת אָבִיו וַיַּגִּד לְשְׁנֵי־אֶחָיו בַּחוּץ:	וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרוֹמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְּׁשׁוּ: (ב:כ"ה)
וַיִּקַּח שָׁם וַיִּפֹּת אֶת־הַשְּׁמֵלָה וַיִּשְׂמָהּ עַל־שְׁכָם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיִת וַיִּכְסּוּ אֶת עֲרוֹת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרָיִת וְעֲרוֹת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ	וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל ה' אֱלֹקִים מִתְהַלֵּךְ בְּגֵן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי ה' אֱלֹקִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגֶּן: (ג:ח)
וַיֹּאמֶר אַרְוֹר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יְהִי לְאֶחָיו: וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹקֵי שָׁם וַיְהִי כְנַעַן עֶבֶד לְמוֹ: וַיִּפֹּת אֱלֹקִים לַיִּפֹּת וַיִּשְׁכַּן בְּאֵהֱלֵי־שָׁם וַיְהִי כְנַעַן עֶבֶד לְמוֹ:	אַרְוֹר אֶתָּה מְכַל־הַבְּהֵמָה וּמְכַל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גַּחְנוֹךְ תֵּלֵךְ וְעֵפֶר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ... (ג:י"ד)

פסוקים מפרשת אברהם

יב:א-ג	<p>וַיֹּאמֶר ה' אֶל־אַבְרָם לֵךְ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאָךְ: וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאַגְדְּלָה שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה: וְאַבְרָכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָאֵר וּנְבָרְכֻךָ בְּכָל מְשֻׁפָּחַת הָאָדָמָה</p>
יב:ח	<p>וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הֶהָרָה מִקְדָּם לְבֵית־אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית־אֵל מִיָּם וְהָעֵי מִקְדָּם וַיִּבְנֶה־שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה':</p>
יב:ט"ו ט"ז	<p>וַיֵּרְאוּ אֹתָהּ שְׂרֵי פְרָעָה וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל־פְּרָעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פְּרָעָה: וּלְאַבְרָם הַיִּטִּיב בְּעִבּוּרָהּ וַיְהִי־לוֹ צֶאֱן־וּבָקָר וְחֻמְרִים וְעִבְדִּים וּשְׁפָחוֹת וְאֶתְנַת וּגְמִלִים:</p>
יג:	<p>וַיִּשְׂא־לוֹט אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת־כָּל־כַּפַּר הַיַּרְדֵּן כִּי כָלָה מִשְׁקָהּ לִפְנֵי שַׁחַת ה' אֶת־סֹדֶם וְאֶת־עַמֹּרָה כְּגִן־הַיָּדֵן כָּאָרֶץ מְצֻרִים בְּאֶכָה צַעַר:</p>
יג:יג	<p>וְאַנְשֵׁי סֹדֶם רָעִים וְחֹטְאִים לַה' מְאֹד:</p>
י"ג:טו ט"ז	<p>כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְנַנֶּה וּלְזָרְעֶךָ עַד־עוֹלָם: וְשִׁמְתִי אֶת־זָרְעֶךָ כְּעַפְרֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם־יֹכֵל אִישׁ לְמַנּוֹת אֶת־עַפְרֵי הָאָרֶץ גַּם־זָרְעֶךָ יִמְנָה:</p>
י"ד:י"ח-כ ג	<p>וּמִלְכֵי־צָדָק מֶלֶךְ שָׁלֹם הוֹצִיא לָחֶם וַיַּיֵּן וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֵלְיוֹן: וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֵלְיוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וְאַרְצָה: וּבְרוּךְ אֵל עֵלְיוֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צָרִיךָ בְּיַד וַיִּתֵּן־לוֹ מַעֲשֶׂר מְכֹל: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סֹדֶם אֶל־אַבְרָם תֵּן־לִי הַנֶּפֶשׁ וְהַרְכָּשׁ קַח־לָךְ: וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־מֶלֶךְ סֹדֶם הֲרִימְתִּי יָדִי אֶל־הָאֵל עֵלְיוֹן קִנְיָה שָׁמַיִם וְאַרְצָה: אִם־מִחוּט וְעַד שָׂרוּךְ־נֶעַל וְאִם־אֶקַּח מְכֹל־אֲשֶׁר־לְךָ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הִעֲשִׂיתִי אֶת־אַבְרָם:</p>
ט"ו:י"ב ט"ז	<p>וְהָיָה הַשְּׁמֶשׁ לְבוֹא וְתִרְדְּמָה נִפְלָה עַל־אַבְרָם וְהָיָה אִמָּה חֲשָׁכָה גְדֹלָה נִפְלַת עָלָיו: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדַע תִּדַע כִּי־גֵר יִהְיֶה זָרְעֶךָ בְּאָרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרַיִכֶן יֵצְאוּ בְּרַכָּשׁ גָּדוֹל: וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אַבְתֵּיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבְּרַ בְּשִׂיבָה טוֹבָה: וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עוֹן הָאָמְרִי עַד־הֵנָּה:</p>
ט"ז ט-י"א	<p>וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאָךְ ה' שׁוּבִי אֶל־גְּבֻרְתְּךָ וְהִתְעַנִּי תַחַת יָדֶיךָ: וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאָךְ ה' הֲרַבְּהָ אַרְבָּה אֶת־זָרְעֶךָ וְלֹא יִסְפַּר מֵרַב: וַיֹּאמֶר לָהּ מִלֶּאָךְ ה' הִנֵּה הָרָה וְיִלְדֶת בֵּן וְקִרְאתָ שְׁמוֹ יִשְׁמְעָאֵל כִּי־שָׁמַע ה' אֶל־עֲנִיָּה:</p>
יז:ב-ו	<p>וְאַתָּנָה בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְאַרְבָּה אוֹתְךָ בַּמָּאֵד מְאֹד: וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹקִים לֵאמֹר: אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אֵתְךָ וְהִיִּית לְאֵב הַמּוֹן גּוֹיִם: וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם כִּי אֲב־הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְּתִיךָ:</p>

	<p>והפּרתי אתך במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים ממך יצאו:</p>
<p>י"ח:א-ט</p>	<p>וירא אליו ה' באלני ממרא והוא ישב פתח-האהל כחם היום: וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה: ויאמר אדני אמ-נא מצאתי חן בעיניך אל-נא תעבר מעל עבדך: יקח-נא מעט-מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ: ואקחה פת-לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כי-על-כן עברתם על-עבדכם ויאמרו כן תעשה כאשר דברת: וימהר אברהם האהלה אל-שרה ויאמר מהרי שלש סאים קמח סלת לוישי ועשי עגות: ואל-הבקר רץ אברהם ויקח בן-בקר רח וטוב ויתן אל-הנער וימהר לעשות אתו: ויקח חמאה וחלב ובן-הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא-עמד עליהם תחת העץ ויאכלו: ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באהל:</p>
<p>י"ח:א-כ"ז</p>	<p>ויקמו משם האנשים וישקפו על-פני סדם ואברהם הלך עמם לשלחם: והנה אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עשה: ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גווי הארץ: כי ידעתיו למען אשר יצוה את-בניו ואת-ביתו אחריו ושמו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על-אברהם את אשר-דבר עליו: ויאמר ה' זעקת סדם ועמרה כי-רבה וחטאתם כי כבדה מאד: אנדה-נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם-לא אדעה: ויפנו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עמד לפני ה'. ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם-רשע: אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה ולא-תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר בקרבה: חללה לך מעשת כדבר הזה להמית צדיק עם-רשע והיה כצדיק כרשע חללה לך השפט כל-הארץ לא יעשה משפט: ויאמר ה' אם-אמצא בסדם חמשים צדיקים בתוך העיר ונשאתי לכל-המקום בעבורם: ויען אברהם ויאמר הנה-נא הואלתי לדבר אל-אדני ואנכי עפר ואפר:</p>
<p>י"ט:לא-לה</p>	<p>ותאמר הבכירה אל-הצעירה אבינו זקן ואיש אין בארץ לבוא עלינו כדרך כל-הארץ: לכה נשקה את-אבינו ויין ונשכבה עמו ונחיה מאבינו זרע: ותשקין את-אביהן ויין בלילה הוא ותבא הבכירה ותשכב את-אביה ולא-ידע בשכבה ובקומה: ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל-הצעירה הן-שכבתי אמש את-אבי נשקנו ויין גם-הלילה ובאי שכבי עמו ונחיה מאבינו זרע: ותשקין גם בלילה ההוא את-אביהן ויין ותקם הצעירה ותשכב עמו ולא-ידע בשכבה ובקמה:</p>
<p>כ:ב-ג</p>	<p>ויאמר אברהם אל-שרה אשתו אחתי הוא וישלח אבימלך מלך גרר ויקח את-שרה: ויבא אלקים אל-אבימלך בחלום הלילה ויאמר לו הנה מת על-האשה אשר-לקחת והוא בעלת בעל:</p>
<p>כ"א:א-י</p>	<p>ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת-בנה כי לא יירש בן-האמה הזאת עם-בני עם-יִצְחָק: וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו: ויאמר אלקים אל-אברהם אל-ירע בעיניך על-הנער ועל-אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע: וגם את-בן-האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא: וישכם אברהם בבקר ויקח-לחם וחמת מים ויתן אל-הגר שם על-שכמה ואת-הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע: ויכלו המים מן-החמת ותשלך את-הילד תחת אחד השיחים:</p>

<p>וּתְלַךְ וּתִשָּׁב לָהּ מִנֶּגֶד הַרְחֵק כַּמֶּטֶחַ וְקִשְׁתְּךָ כִּי אָמְרָה אֶל־אֲרָאָה בְּמוֹת הַיָּלֵד וּתִשָּׁב מִנֶּגֶד וּתִשָּׂא אֶת־קִלְעָה וּתִבְרָךְ: וַיִּשְׁמַע אֱלֹקִים אֶת־קוֹל הַנֶּעֱר וַיִּקְרָא מִלֶּאךְ אֱלֹקִים אֶל־הַגֵּר מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מִה־לָּךְ הַגֵּר אֶל־תִּירָאִי כִּי־שָׁמַע אֱלֹקִים אֶל־קוֹל הַנֶּעֱר בְּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם: קוֹמִי שָׂאִי אֶת־הַנֶּעֱר וְהַחֲזִיקִי אֶת־יָדְךָ בּוֹ כִּי־לִגְוִי גְדוֹל אֲשִׁימוֹנוּ: וַיִּפְקַח אֱלֹקִים אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם וַתֵּלֶךְ וַתִּמְלֵא אֶת־הַחֲמַת מַיִם וַתִּשָּׂק אֶת־הַנֶּעֱר: וַיְהִי אֱלֹקִים אֶת־הַנֶּעֱר וַיִּגְדֵּל וַיִּשָּׁב בְּמִדְבָּר וַיְהִי רֹבֵה קִשְׁתֹּ:</p>	
<p>וַיֹּטֵעַ אֲשֶׁל בְּבֵאֵר שִׁבְעָ וַיִּקְרָא־שֵׁם בְּשֵׁם ה' אֵל עוֹלָם: וַיִּגַּר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים:</p>	<p>כ"א א-ל"ז</p>
<p>וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאִשׁ וְהַעֲצִים וְאַיִהּ הִשָּׂה לְעֵלְהָ: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹקִים יִרְאֶה־לוֹ הִשָּׂה לְעֵלְהָ בְנִי וַיִּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹקִים וַיִּבְנוּ שָׁם אַבְרָהָם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֵךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֵד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לְעֵצִים: וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יְדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמֵּאֲכָלֶת לְשַׁחַט אֶת־בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלֶּאךְ ה' מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִי: וַיֹּאמֶר אֶל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנֶּעֱר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עֵתָה יָדַעְתִּי כִּי־יִרְאֵה אֱלֹקִים אֶתְּהָ וְלֹא תִשְׁכַּת אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי: וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה־אֵיל אַחַר נֶאֱחָז בְּסֹבֵף בְּקִרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֵלְהָ תַּחַת בְּנוֹ:</p>	<p>כ"ב:ז-י"ג</p>

My Brief Reflections ...

דור הולך ודור בא
וההדים נשמעים.
הכל מחזיר אותנו
לגן עדן.
דרך האספקלריה המאירה
של התורה
הכל חוזר.
רק אם בקולם תשמעו.
כי אין אומר ואין דברים
בכל ההסתוריה
בלי נשמע קולם.